

חשש: הסברס הולך ונעלם

כנימה חדשה שחדרה מחו"ל מחסלת
את הפירות • דודי גולדמן, עמ' 31

ספרס נגועים בכנימות
| צילום: פרופ' צבי מנדל,
מכון וולקני

ארץ בלי עבד

האם הסמל הלאומי, הסברס, עומד להיכחד? • טייל ישראלי הביא לארץ קקטוס מדרום-אמריקה כדי להפיק סמים, אבל לא שם לב שעל הקקטוס יש כנימה המחסלת כעת את הפירות האהובים

דודי גולדמן | כתב "ידיעות אחרונות"

משמידה את צמחי הצבר הישראליים", הסביר אמש החוקר פרופ' צבי מנדל, מומחה להגנת הצומח במכון וולקני.

החוקרים מעריכים שטייל ישראלי, שחזר מטיול – כנראה בהרי האנדים – רצה לגדל בארץ סוג מסוים של קקטוס הנקרא "סן פדרו" ("קישקשתא" – בס' לנג של הטיילים הישראליים), מכיוון שאפשר להפיק ממנו מסקלין, שהוא סם הזיות רב עוצמה. הטייל – כך מעריכים – שתל את הסן פדרו בעמק החולה, שם היא התפשטה במהירות על שיחי הצבר וחסלה את פירותיו. החשש שהוא שמעמק החולה תתפשט הכנימה לכל הארץ באמצעות ציפורים ובני אדם. אנשי מכון וולקני בסיוע אנשי אגף הייעור של קק"ל מחפשים כעת דרך לבלום את הכנימה. אחד הכיוונים הנבדקים הוא הרברה ביולוגית, כלומר מציאת אויב טבעי של הכנימה הזאת שכבר קיבלה שם עברי: אצברית. פרופ' מנדל: "זה השם שנתתי לכנימה, שבעולם נקראת דקטילופיוס. מאחר שביונית דקטיל היא אצבע, חשבתי על אצברית, ועכשיו הכנימה הזאת גם מגוירת".

פירות הסברס הרעננים החמצמצים-מתוקים, שרוב הישראלים כל כך אוהבים לאכול בקיץ, הולכים ונעלמים, ויש סכנה מוחשית שהם ייעלמו כבר בקרוב מזנוף הארץ.

הסיבה: כנימה אלימה שהגיעה לארץ – כנראה על ידי טייל ישראלי שהביא מדרום-אמריקה קקטוס נגוע כדי להפיק ממנו סמים. הכנימה עברה עד מהרה מהקקטוס המיובא לקקטוסים אחרים: צמחי הצבר בארץ.

הפרשה הזאת החלה לפני כמה חודשים, כאשר מדענים במכון וולקני למחקר חקלאי קיבלו שיחת טלפון, ובה התבקשו לבדוק כנימה לא מוכרת התוקפת צמחי צבר בעמק החולה. בבדיקות מעבדה התברר שמדובר בזן של כנימה המצוי בדרום אמריקה, באוסטרליה ובדרום-אפריקה. "הבעיה היא שלכנימה הזאת יש כנראה אויבים טבעיים באותן היבשות, ואילו בארץ אין לה אויב טבעי, ולכן היא